

عنوان مقاله:

معنا شناسی «کلمه» در قرآن کریم با تاکید بر روابط همنشینی و جانشینی

محل انتشار:

مجله پژوهش های قرآن و حدیث، دوره 47، شماره 1 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 32

نویسندگان:

مرضیه شفیع زاده - کارشناس ارشد علوم قرآن و حدیث دانشگاه الزهراء(س)

پروین بهارزاده - استادیار گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه الزهراء(س)

فتحیه فتاحی زاده - دانشیار گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه الزهراء(س)

خلاصه مقاله:

مفهوم «کلمه» یکی از مفاهیم مهم و در عین حال پیچیده ای است که از دیرباز مورد توجه مکاتب بشری و الهی بوده است. «کلمه» در قرآن کریم نیز جایگاهی ویژه دارد و تکرار این واژه، نماد اهمیت آن است. معناشناسی واژه های قرآنی، از روش های نوین پژوهش در قرآن کریم است و از این رو در نوشتار حاضر با استفاده از برخی روش های نوین معناشناختی، مفهوم «کلمه» تبیین و مولفه های معنایی آن از قرآن کریم استخراج شده است. در این روش از طریق رویکرد همزمانی، چهل و شش آیه مربوط به «کلمه» مورد مطالعه قرار گرفت. با تحلیل کاربردها و از طریق استخراج مفاهیم همنشین و جانشین، مشخص شد که مفهوم «قول» به هسته معنایی کلمه نزدیک تر است و از این رو می تواند جانشین «کلمه» محسوب شود. همچنین مشخص شد که بالغ بر نیمی از آیات اختصاص یافته به «کلمه» در قرآن، درباره خداوند به کار رفته و بیانگر «امر» اوست که از اراده اش نشأت می گیرد و بخشی از آن اوامر، به سنت های الهی باز می گردد. در یک آیه نیز «کلمه»، به کافران نسبت داده شده است و بیانگر عقیده آنهاست که عملی را در پی دارد؛ بدین ترتیب «کلمه» در قرآن کریم، قولی است که هم به خداوند متعال و هم به انسان نسبت داده شده است. در بقیه آیات نیز، «کلمه» بدون انتساب به کسی، با صفات و ویژگی های مثبت و منفی متفاوتی همنشین شده است که بر اقوال اعتقادی توحیدی و غیر توحیدی مختلفی دلالت دارد.

کلمات کلیدی:

روابط همنشینی، روابط جانشینی، قرآن کریم، قول، کلمه، معناشناسی، مولفه های معنایی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1892342>

